

การศึกษากการเพิ่มผลผลิตข้าวพันธุ์ กข.23
ในเขตพื้นที่โครงการชลประทานลำพะยังตอนบน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นิรันดร์ สิงห์สันติ 1, สุภัทตรา นุชนารถ 2 และ ดร.รชณี เจยเพชร 3

1 ปัจจุบันตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ ชำนาญการพิเศษ สังกัด กลุ่มวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์
สำนักวิจัยและพัฒนา กรมชลประทาน

e-mail : nirun_sing@mail.rid.go.th, nirunsing@hotmail.com

บทคัดย่อ : ดินนาในเขตโครงการชลประทานลำพะยังตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบาง
จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายและดินร่วนเหนียวที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ มี
ปฏิกิริยาเป็นกรดแก่ถึงกรดแก่จัด ทำให้ผลผลิตข้าวที่ปลูกมีผลผลิตที่ต่ำมากจนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน จากผล
การทดลองในกระถางโดยวางแผนการทดลองเป็นแบบ CRD (completely randomized design) ใช้ดิน 10
กิโลกรัมต่อกระถาง ปลูกข้าวพันธุ์ กข.23 จำนวน 1 ต้น และเติมปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ในอัตรา 0, 25, 50 และ
75 กิโลกรัมต่อไร่ ได้ผลผลิตเมล็ดข้าวเปลือก เท่ากับ 12.78, 40.16, 62.57 และ 81.24 กรัมต่อกระถาง
ตามลำดับ แต่เมื่อเติมปุ๋ยขาวลงไปอัตรา 3 กรัมต่อกระถาง ได้ผลผลิตเมล็ดข้าวเปลือกเท่ากับ 13.65,
41.69, 57.47 และ 69.23 กรัมต่อกระถางตามลำดับ พบว่าผลผลิตของเมล็ดข้าวเปลือกของการเติมปุ๋ยขาว
หรือไม่เติมปุ๋ยขาว ไม่มีความแตกต่างกันในเชิงสถิติ เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตของเมล็ดข้าวเปลือกในตำรับ
ต่าง ๆ แล้วพบว่า ตำรับที่ใส่ปุ๋ยเคมีในอัตรา 50-75 กิโลกรัมต่อไร่ จะเป็นอัตราที่เหมาะสมคุ้มค่ากับการ
ลงทุนมากที่สุด